

๑๐๐ ปี มหิดลศึกษา...เพื่อพัฒนาการแพทย์

๑.

"...ฉันจะไปเรียนหมอละ เพราะว่าเป็นวิชาที่สนุกดี เรามีโอกาส
ได้รักษาคน ได้ทั้งคนจนคนมั่งมีและเจ้านายต่างๆได้เต็มที
หมอบำรุงสุขภาพในโรงพยาบาลได้ดี... เมืองไทยเราถ้าเจ้านาย
ทรงทำหน้าที่อย่างสามัญชนเข้าบ้าง เขาว่าเสียพระเกียรติ
ฉันรู้สึกว่ามีแต่รักษาพระเกียรติอยู่ก็ไม่ต้องทำงานอะไรกัน"

๑๐๐ ปี มหิดลศึกษา เพื่อพัฒนาการแพทย์ไทย

นิทรรศการเผยแพร่พระเกียรติคุณของสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมขุนสงขลานครินทร์
ณ โถงต้อนรับ ชั้น 1 หอสมุดศิริราช

ตั้งแต่ 30 ม.ค. - 28 ก.พ. 2560

หน่วยศิลปวัฒนธรรมศิริราช

๑๐๐ ปี มหิดลศึกษา...เพื่อพัฒนาการแพทย์

๒.

100 Years Along Prince Mahidol's Expedition Towards the Betterment of Thai Health Care

๑๐๐ ปี มหิดลศึกษา...เพื่อพัฒนาการแพทย์ไทย

“...ฉันจะไม่เรียนหนังสือ เพราะว่าฉันเป็นวิชาดีทุกอย่าง เรามีโอกาส
ได้วิชาคน ได้ถึงคนจนคนจนก็มีคนเจ้านายบ้าง ไม่ได้มี
หมอตำหนิในอารักขาของเขาคงได้มี... เมื่อใดที่เรา อัจฉริยะ
ทรงอำนาจก็ต่างคนในของเขาร่าง เขาว่าเสียพระเกียรติ
ฉันรู้สึกว่ามีคนจะรักษาพระบิดาแล้วผู้ที่ไม่ต้องทำงานอะไรก็”

สมเด็จพระเจ้าฟ้ามงกุฎเสวยเสนาบดี
รับสั่งด้วย พลตรี พระพิทักษ์ภักดิ์ (นิยม ศรีวิวัฒน์)
ก่อนเสด็จไปศึกษาวิชานานาชาติ ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา (พ.ศ.2458)

เมื่อสมเด็จพระเจ้าฟ้ามงกุฎเสวยเสนาบดี ครั้นนั้น นิวัติประเทศไทย
ภายหลังสำเร็จการศึกษาวิชาทหารเรือ ที่ประเทศเยอรมนีใน พ.ศ. 2457
ทรงเข้ารับราชการในกรมเสนาธิการทหารเรือ และได้มีโอกาส
ทอดพระเนตรงานกิจการด้านต่างๆ ในประเทศไทย

ทรงรับราชการในกองทัพอากาศไทย

ครั้งหนึ่งเสด็จฯ ไปทอดพระเนตรงานในโรงพยาบาลศิริราช
ตามการชักชวนของพระเจ้าอนงยาเอ พระองค์เจ้ารังสิดาประสูริศักดิ์
กรมหมื่นไชยนาทเรนทร พบว่ากิจการด้านการแพทย์ล้าหลังอยู่มาก

ท่าหน้าโรงพยาบาลศิริราช ประมาณ พ.ศ. 2457

เมื่อครั้งสมเด็จพระเจ้าอนงยาเอ เจ้าฟ้ามงกุฎทรงพินิจโลกประชานาถ
เสนาธิการทหารบก เสด็จฯ ไปทรงตรวจราชการมณฑลพายัพ สมเด็จพระเจ้า
ฟ้ามงกุฎเสวยเสนาบดีได้ติดตามเสด็จฯ ไปด้วยเพื่อทรงปรึกษาวิชาการเรียน และ
หาโรงเรียนแพทย์ที่ดีในประเทศสหรัฐอเมริกา กับ นายแพทย์ อี.อี.คอร์ท
ผู้อำนวยการโรงพยาบาลแมคคอร์มิค

นายแพทย์ อี.อี.คอร์ท (Dr. E. E. Cort)

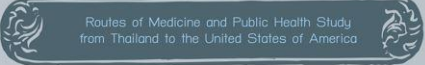

ด้วยความสนพระทัยด้านการแพทย์และสาธารณสุข กลายเป็น
แรงผลักดันที่ทำให้เสด็จฯ ไปศึกษาวิชาแพทย์ ณ ประเทศ
สหรัฐอเมริกาใน พ.ศ.2459 เพื่อนำความรู้มาช่วยให้สุขอนามัยของ
ประชาชนดียิ่งขึ้น

เสด็จ อี.อี.คอร์ท
สหรัฐอเมริกา พ.ศ. 2459

๑๐๐ ปี มหิดลศึกษา...เพื่อพัฒนาการแพทย์

๓.

Routes of Medicine and Public Health Study
from Thailand to the United States of America

เส้นทางเสด็จฯ ไปศึกษาวิชาแพทย์และสาธารณสุขจากประเทศไทย ไป สหรัฐอเมริกา

เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน พ.ศ. 2459 สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯเสด็จกลับกรุงเทพฯ ออกจากประเทศไทย มุ่งหน้าไปประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อศึกษาวิชาแพทย์ โดยเดินทางผ่านมหาสมุทรแปซิฟิก เพราะขณะนั้นสงครามโลกครั้งที่ 1 ยังไม่ยุติ ให้เวลาท่า 3 เดือน จึงเสด็จ ถึงซานฟรานซิสโก และเมืองซานดีเอโก และ ได้เข้าศึกษาวิชาแพทย์ที่มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ตามคำแนะนำของ พยาบาลชาวอเมริกัน (Jena Westergaard)

ทางศึกษาวิชาแพทย์ที่เม็กซิโก เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2460 และเข้า สาธารณสุขศาสตร์ภาคที่ 1 ใน พ.ศ. 2462 จากนั้น ได้เสด็จ กลับประเทศไทย เมื่อต้น พ.ศ. 2463 เพื่อร่วมงานพระบาทสมเด็จพระมหิตลาธิเบศรราชูปถัมภ์ จากนั้น ทรงสมรสกับนางสาวสุวามย์ ละมั่งกัญ และทรงแนะนำนางจาง จูน ปลายปี จึงเสด็จ กลับถึงประเทศไทยครั้งที่ 2 เพื่อศึกษาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ ภาคที่ 2

ภายหลังสำเร็จการศึกษาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ เมื่อ พ.ศ. 2464 ได้เป็น ผู้แทนรัฐบาลไทย ในการเจรจากับมูลนิธิโรดส์เชลเตอร์ เพื่อพัฒนาการศึกษา วิชาแพทย์ของประเทศไทยเป็นอิสระสำเร็จ แล้วยังเสด็จฯ กลับประเทศไทยเมื่อ ปลาย พ.ศ. 2466 ทรงรับตำแหน่งอธิบดีกรมมหาวิทยาลัย และเป็นพระอาจารย์ สมณศิษย์เอกแพทย์ ที่คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมถึงเป็นประธานกรรมการบริหารโรงพยาบาลศิริราช

ในปี พ.ศ.2469 เสด็จฯ กลับไปทรงศึกษาแพทย์ในไลเปซีก ที่มหาวิทยาลัย ฮาร์วาร์ด ทรงศึกษาและฝึกปฏิบัติอย่างหนัก การทรงสำเร็จการศึกษา แพทยศาสตรบัณฑิต เกิดขึ้นที่ Cum Laude วันที่ 21 มิถุนายน พ.ศ. 2471 จึงเสด็จฯ กลับประเทศไทย เพื่อปฏิบัติราชการที่สำนักงานแพทย์ และสาธารณสุขฯ ที่โรงพยาบาลได้แบ่งงานนาโงยเสด็จ

๑๐๐ ปี มหิตลศึกษา...เพื่อพัฒนาการแพทย์

๔.

Studying Medicine

การศึกษาริชษาแพทย์

1 45 Brattle Street
บ้านที่ประทับ ขณะทรงศึกษาริชษาเดริอมแพทย์

2 11 Story Street
บ้านที่ประทับ ขณะทรงศึกษาริชษาเดริอมแพทย์

3 329 Longwood Avenue
บ้านที่ประทับ ขณะทรงศึกษาริชษาแพทย์ชั้นปีที่ 1-2 (ปัจจุบันเป็นที่ตั้งของ Bank of America)

4 University Hall
สถานที่ศึกษาริชษาเดริอมแพทย์เมื่อ พ.ศ. 2459 อยู่ภายในมหาวิทยาลัยฮาวาร์ด

5 White Marble Building
สถานที่ศึกษาริชษาแพทย์ชั้นปริคคินิก (ชั้นปีที่ 1 - 2) เมื่อ พ.ศ. 2460 - 2462 อยู่ภายในโรงเรียนแพทย์ฮาวาร์ด

รายวิชาทรงศึกษา พ.ศ. 2459 - 2462

- ชั้นเดริอมแพทย์ ที่ Harvard College พ.ศ. 2459 - 2460
General Chemistry A, General Chemistry B, Zoology 1, Zoology 3, Botany, Physics, Philosophy, Vertebrate Anatomy, Canalization
- ชั้นปริคคินิก ที่ Harvard Medical School

แพทย์ชั้นปีที่ 1 พ.ศ. 2460 - 2461

- Cross Anatomy, Histology, Embryology, Physiology, Biochemistry, Psychiatry

แพทย์ชั้นปีที่ 2 พ.ศ. 2461 - 2462

- Pharmacology, Bacteriology, Pathology, Clinical Pathology, Anatomy, Physical Diagnosis, Surgical Technique, Medicine, Surgical Pathology, Obstetrics, Neurology

๑๐๐ ปี มหิดลศึกษา...เพื่อพัฒนาการแพทย์

๕.

Studying Medicine

การศึกษาริชษาแพทย์

1 63 Longwood Avenue
บ้านทรงประทับขณะทรงศึกษาริชษาแพทย์
ชั้นคลินิก (ปีที่ 3 - 4) เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า
พระตำหนักบูคโลน

2 Boston City Hospital โรงพยาบาลที่ทรงฝึก
เวชปฏิบัติวิชาอายุรศาสตร์

3 Massachusetts General Hospital
โรงพยาบาลที่ทรงฝึกเวชปฏิบัติวิชาอายุรศาสตร์
และศัลยศาสตร์

4 Peter Bent Brigham Hospital
โรงพยาบาลที่ทรงฝึกเวชปฏิบัติวิชาศัลยศาสตร์
และสูติศาสตร์ ปัจจุบันคือ Brigham and
Women's Hospital

5 Children Hospital โรงพยาบาลที่ทรงฝึก
เวชปฏิบัติวิชากุมารเวชศาสตร์

6 Boston Lying-in Hospital โรงพยาบาล
ที่ทรงฝึกเวชปฏิบัติวิชาสูติศาสตร์ ปัจจุบัน คือ
221 Longwood Avenue

รายชื่อทรงศึกษา พ.ศ. 2469 - 2471
- ชั้นคลินิก
แพทย์ชั้นปีที่ 3 พ.ศ. 2469 - 2470
Psychiatry, Preventive Medicine and Hygiene, Legal Medicine, Dermatology, Syphilology,
Gynecology, Laryngology, Pediatrics, Medicine, Orthopedic Surgery, Genito-Urinary Surgery,
Surgery, Neurology, Obstetrics, Otolaryngology, Ophthalmology

แพทย์ชั้นปีที่ 4 พ.ศ. 2470 - 2471
Medicine, Surgery, Pediatric, Obstetrics
Elective : Protozoology, Helminthology, Infectious Disease, Surgery, Pathology

๑๐๐ ปี มหิดลศึกษา...เพื่อพัฒนาการแพทย์

๖.

สี่เหลี่ยมคือช่องโค้ง

กรอบคำสี่ทงของเดิม ติดกับตัวบอร์ดผู้ไม้
สีน้ำตาลคือขนาดของจอ 42"

Studying Public Health in Gloucester

การศึกษาวิชาสาธารณสุข ณ เมืองกลอสเตอร์

กลอสเตอร์ เป็นเมืองท่าประมงขนาดใหญ่ มีการทำปศุสัตว์ โรงเลื่อย เหมืองหินแกรนิต และมีประชากรอาศัยเป็นจำนวนมาก จึงมีปัญหาด้านการสาธารณสุข สมเด็จพระเจ้าฟิลากรมขุนสรวงสยามครั้นครั้ง ทรงสนพระทัย และนำไปสู่การร่วมหาวิทยาลัยด้านสาธารณสุข เรื่อง "A Sanitary Survey of the City of Gloucester, Massachusetts" เมื่อ พ.ศ. 2464 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรสาธารณสุข ของสถาบัน School for Health Officers ภายใต้ความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด และสถาบันเทคโนโลยีแห่งรัฐแมสซาชูเซตส์ (M.I.T.)

ผลของงานวิจัย ทำให้เทศบาลเมืองกลอสเตอร์ปรับปรุงระบบสาธารณสุข และเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาสาธารณสุขในประเทศไทย

1
The Hotel Moorland
โรงแรมแรกที่สร้าง มาประทับ
(ปัจจุบัน คือ โรงแรม Gloucester Inn by the Sea)

2
Harding Cottage
สถานทูตสยาม
ณ บ้านเลขที่ 3 Page Street

3
Haskell Reservoirs
ฝายน้ำล้น
ข้างกับท่าสำหรับประมง

4
Eastern Avenue School
ศึกษาเรื่อง
ระบบสาธารณสุขโรงเรียน

๑๐๐ ปี มหิดลศึกษา...เพื่อพัฒนาการแพทย์

๗.

The Legacy of Prince Mahidol

จากองค์ความรู้...สู่พระราชกรณียกิจ เพื่อปวงประชา

Bangkok กรุงเทพมหานคร

ผังโรงพยาบาลศิริราช สี่ทรงร่าง

ตึกมหิดลบำเพ็ญ

ที่ดินโรงเรียนกุดศุขศิริวงศ์

- 1 พระราชกรณียกิจด้านการพัฒนาโรงพยาบาลศิริราช**

 - เป็นผู้แทนรัฐบาลไทยในการเจรจากับมูลนิธิ ร็อคกีเฟลเลอร์
 - เป็นประธานคณะกรรมการบริหาร
 - ทรงวางแผนสร้างโรงพยาบาลใหม่ มีตึกผู้ป่วยที่ได้มาตรฐาน และมีระบบสุขาภิบาลที่ดี
 - พระราชทานเงินสร้างตึกในโรงพยาบาล เช่น ตึกมหิดลบำเพ็ญ
 - ทรงซื้อที่ดินโรงเรียนกุดศุขศิริวงศ์เพื่อสร้างหอพักพยาบาล
- 2 งานพระเมรุทองสนามหลวง**

 - พระนิพนธ์บทความ "โรคชุกเบอร์คูโลสิส" แจกในงานพระราชทานเพลิงพระศพ สมเด็จพระเจ้าตากมหาลงพิมพ์โดยประชาชนกาลัน พ.ศ. 2463
- 3 เรือนจำมหิดลไทย**

 - ทรงเจาะเลือดนักโทษจำนวน 128 คน และทรงรับสั่งแก่นักโทษว่า "ขอใจที่ให้เป็นเลือดดี" (ปัจจุบัน คือสวนรมย์นาถ)
- 4 พระราชกรณียกิจด้านการพัฒนาจุฬาราชวิทยาลัย**

ทรงวางแผนการพัฒนาจุฬาราชวิทยาลัย ประกอบด้วย 4 โครงการย่อย ดังนี้

 1. กิจการของโรงพยาบาล
 2. การเงิน
 3. การเจ้าหน้าที่
 4. การก่อสร้าง
- 5 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**

 - ทรงเป็นอธิการบดีมหาวิทยาลัย
 - ทรงสอนวิชาชีววิทยากับนิสิตเตรียมแพทย์
 - ทรงผลักดันให้สร้างศาลาวิทยาสาศาสตร์ที่ปทุมวัน
 - ทรงดำรงตำแหน่งเป็นเจ้าหลวงสำเร็จราชการศึกษาทั่วไป

ศาลาวิทยาศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตึกอยู่ยงไถ้กรรมณี
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 6 สถานีรถไฟ**

 - ทรงเป็นกรรมการสถานีรถไฟ
 - เสนอ ร.ร.บ้านเปิดสถานีประจวบฯ มีตึกที่ 2

สถานีรถไฟ

๑๐๐ ปี มหิดลศึกษา...เพื่อพัฒนาการแพทย์

๘.

The Legacy of Prince Mahidol

จากองค์ความรู้...สู่พระราชกรณียกิจ เพื่อปวงประชา

Chiang Mai
เชียงใหม่

1 2

สถานีรถไฟ
เชียงใหม่

1 โสตศึกษา
- ทรงเปิดโสตศึกษา วันที่ 13 มกราคม พ.ศ. 2467

ทรงเปิดโสตศึกษา

ทรงเปิดโรงพยาบาลแมคคอร์มิค

โรงพยาบาลแมคคอร์มิค

บ้านพักหมอเออร์ท
ซึ่งเป็นบ้านที่ประทับในขณะนั้น

2 โรงพยาบาลแมคคอร์มิค

- เสด็จฯ ไปเป็นองค์ประธานเปิดโรงพยาบาลแมคคอร์มิค วันที่ 13 มกราคม พ.ศ. 2467
- เสด็จฯ ไปทรงงานเป็นแพทย์ประจำโรงพยาบาลแมคคอร์มิค วันที่ 25 เมษายน - 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2472
- พระราชทานเงินเลี้ยงชีพแพทย์ประจำโรงพยาบาลแมคคอร์มิค

สมเด็จพระเจ้าฟ้ามงกุฎสกลนครินทร์ เมื่อทรงเป็นเจ้าหลวงสำเร็จการศึกษาทั่วไป เสด็จฯ พร้อมด้วยพระชายา เป็นองค์ประธานเปิดโรงพยาบาลแมคคอร์มิค วันที่ 13 ม.ค. พ.ศ. 2467

เมื่อสำเร็จการศึกษาและเสด็จกลับจากสหรัฐอเมริกาแล้ว ได้เสด็จฯ ไปเป็นแพทย์ประจำโรงพยาบาล (Honorary Physician) ที่โรงพยาบาลแมคคอร์มิค จังหวัดเชียงใหม่ ในวันที่ 24 เมษายน พ.ศ. 2472 ทรงมุ่งไขปัญหาประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน จนชาวเมืองเชียงใหม่ต่างขนานพระนามของท่านว่า "หมอเจ้าฟ้า"

๑๐๐ ปี มหิดลศึกษา...เพื่อพัฒนาการแพทย์

๑.

A Century of Progress in Public Health and Medicine in Thailand

ศตวรรษแห่งความก้าวหน้าด้านสาธารณสุขและการแพทย์ในประเทศไทย

ในวาระครบรอบ 100 ปี วันพระราชสมภพ สมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิดลอดุลยเดช ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มูลนิธิรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิดล จัดตั้ง รางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิดล พระราชทานแก่ผู้มีผลงานดีเด่นระดับนานาชาติด้านการแพทย์และการสาธารณสุข มีผู้รับรางวัลแล้ว 74 ท่าน และใน พ.ศ. 2559 ผู้ได้รับรางวัล ได้แก่ เซอร์ เกรกอรี พอล วินเทอร์ และ ศาสตราจารย์นายแพทย์ วลาดีเมียร์ ฮาจินสกี

In the Field of Medicine
Sir Gregory Paul Winter
Master of Trinity College
Cambridge University, United Kingdom
For his pioneer work on therapeutic monoclonal antibodies benefit to the health of mankind throughout the world

In the Field of Public Health
Professor Vladimir Hachinski
Distinguished University Professor,
University of Western Ontario, Canada
For his leadership in establishing acute stroke unit and prevention of dementia, saving and improving quality of millions of lives throughout the world

ในโอกาสครบรอบ 100 ปี ที่สมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิดลอดุลยเดช เสด็จฯ ไปศึกษาวิชาแพทย์และสาธารณสุข ณ ประเทศสหรัฐอเมริกาเมื่อ พ.ศ. 2559 นี้ มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ร่วมกับ มูลนิธิ The King of Thailand Birthplace Foundation (KTBF) และมหาวิทยาลัยต่างๆ ในประเทศไทย ร่วมกันจัดกิจกรรม "Celebrating the Legacy of His Royal Highness Prince Mahidol of Songkla: A Century of Progress in Public Health and Medicine in Thailand" ประกอบด้วย งานสัมมนาวิชาการความก้าวหน้าด้านสาธารณสุขและการแพทย์ในประเทศไทย จัดขึ้นที่ The Francis A. Countway Library of Medicine และ I.H. Chan School of Public Health มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด และงานเฉลิมพระเกียรติที่เมืองกลอสเตอร์ โดยมีคณะทำงานจากคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล เดินทางไปเข้าร่วมกิจกรรมที่ประเทศสหรัฐอเมริกา ระหว่างวันที่ 24 - 27 สิงหาคม พ.ศ. 2559

งานสัมมนาวิชาการ

งานเฉลิมพระเกียรติ ณ เมืองกลอสเตอร์

